

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۱۰/۲۴

عبدالله وردک

د انگلستان تعلیمی اسناد!

په انگلستان کې د پوهنتون دوره ۳ کاله ده. دا پدې معنا چې محصلین د لېسانس دوره په دريو کالو کې پای ته رسوي. کېدای شي، ځينو لوستونکو ته دا سوال پيدا شي، چې په انگلستان کې شايد درس ويل آسانه وي، او شايد محصلین وکولای شي، چې د لږ علم په حاصلولو سره، خپله د لېسانس ډگري لاسته راوړي. نه داسې بالکل نده، او باید هېڅکله دغه شانته فکر و نه شي.

ما په گران افغانستان کې، د کابل د انجینرۍ په پوهنځي کې هم درس ويلي، او هم مي ۶ کاله درس ورکړی، او هم مي په امريکا کې د لږ وخت دپاره درس ويلي دي. همدارنگه، د انگلستان په پوهنتون کې مي هم درس ويلي، او هم له ۲۶ کالو راپدېخواه، د انگلستان په يوه پوهنتون کې درس ورکوم. دا پدې معنا، چې ماته د دغه ۳ ملکونو، تعلیمي پروگرام، يو څه نا څه، معلوم دی. نو زما په فکر سره، د محصلينو دپاره، د انگلستان د پوهنتونو درس، لږ شانته سخت دی.

د انگلستان په پوهنتونو کې مسلکي مضامين په لومړي کال کې شروع کېږي. يعنې، محصلين پوره ۳ کاله، ټول مسلکي مضامين لولي. په انگلستان کې د پوهنتون د هر مسلک دپاره ځانگړي او مناسب مضامين، د کالج په لومړي، او دويم صنف کې په بڼه توگه، محصلينو ته تدریس کېږي، او محصلين، د همدغه د کالج د ۲ کالو، د نمره په اساس، د خپلې خوښې مسلک او پوهنتونو ته د لازمو نمره، د پوره کولو څخه وروسته داخله اخلي.

هېره د نه وي، چې د طب او فارمسي، د محصلينو تعلیمي دوره د نورو مسلکونو، د محصلينو سره فرق لري. د پوهنتون محصلين، د کاميابۍ په صورت کې، له خپلو پوهنتونو څخه خپل تعلیمي اسناد، تر لاسه کوي. دغه تعلیمي اسناد (شهادتنامې)، ډېر د اهميت وړ دي، او د دغه تعلیمي اسنادو، مطابق هغوی ته، د لوړو زده کړو، او کارونو زمينه برابريږي.

هېره د نه وي، چې د انگلستان په زياتره پوهنتونو کې د (Honour) ډگري پروگرام مخ ته بېول کېږي، او په ډېرو کمو او محدودو پوهنتونو کې د (Ordinary) ډگري پروگرام هم په موازي ډول پر مخ بېول کېږي. هغه فارغين چې ښې لوړې نمرې تر لاسه کړي، هغوی ته د لوړې درجې تعلیمي اسناد ورکول کېږي. دا پدې معنا، چې په انگلستان کې د مختلفو درجو تعلیمي اسناد، وجود لري. کله چې يو څوک، د انگلستان له پوهنتون څخه، فارغ التحصيل کېږي، نو هغه به د کاميابۍ په صورت کې، له دغه لاندې، تعلیمي اسنادو څخه، يو تر لاسه کوي.

۱ - لومړی درجه: (First Class)

دغه د انگلستان په پوهنتونو کې د لېسانس په سويه تر ټولو لوړه او مهمه ډگري يا شهادتنامه ده. کله چې يو محصل، دغه شانته ډگري، لاسته راوړي، نو هغه محصل ته، د لوړو زده کړو داخله، هر پوهنتون په ډېره آسانی او خوښحالۍ سره ورکوي. دغه محصل ته په ډېره آسانی سره، د هغوی په مسلک کې، ښه وظيفه پيدا کېږي. هر څوک غواړي، چې دغه شانته محصل، د خپل ځان کړي.

د دغه شهادتنامې لاسته راوړنه، ډېر منظم درس ويلو، او ښه تکليف او ښه استعداد ته ضرورت لري. دغه ډول محصلين، د ډېر قدر وړ دي، او هغو ته، د هغه استادان، هم ډېر په درنه سترگه گوري.

د يادولو وړ ده، چې ډېر کم محصلين کولای شي، دغه ډول ډگري لاسته راوړي. دا پدې معنا، چې کېدای شي، چې په يوه صنف کې ډېر لږ، او يا کله کله، هېڅ محصل دغه شهادتنامه تر لاسه نکړای شي. دغه شانته شهادتنامه، يوه محصل ته د خپل علم په برخه کې ډېر اطمینان ورکوي، او هغه د لوړو زده کړو، او لوړو علمي تحقيقاتو دپاره، آماده کوي.

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له را ليرولو مخکې په خیر و لولئ

۲- دوهمه درجه: (Upper 2nd)

دغه د انگلستان په پوهنتونو کې د لېسانس په سویه دویمه درجه ډګري یا شهادتنامه، شمېرل کېږي. دغه درجه ته (۲_۱) هم ویل کېږي. دغه هم ډېره ښه عالي شهادتنامه ده. اما، د لومړۍ درجې شهادتنامې څخه، یوه اندازه ټیټه ده. د دغه شهادتنامې، لاسته راوړونکي ته هم د مسلکي وظیفې پیداکولو، او د لوړو زده کړو امکانات، ډېر زیات دي. د دغې شهادتنامې لرونکي، هم په ډېره آسانی، لوړو زده کړو ته لار پیدا کولای شي.

۳- درېیمه درجه: (Lower 2nd)

دغه د انگلستان په پوهنتونو کې د لېسانس په سویه درېیمه درجه ډګري یا شهادتنامه، شمېرل کېږي. دغه درجه ته (۲_۲) هم ویل کېږي. د پوهنتون هغه فارغان چې دغه ډګري، لاسته راوړي، په یوه اندازه مشکل سره د خپل مسلک برابره وظیفه پیداکولای شي. د دوی پر مخ د نورو لوړو زده کړو دروازه هم ډېره پراخه خلاصه نده. اما، بیا هم امکان لري، چې د خپل مسلک وظیفه لږ په سختۍ ورته پیداښي. د لوړو زده کړو، امکانات یې، هم لږ شاته سخت دي. البته، زیات محصلین دغه ډګري اخلې.

۴- څلورمه درجه (۳rd Class)

دغه د انگلستان په پوهنتونو کې د لېسانس په سویه څلورمه درجه ډګري او یا شهادتنامه، شمېرل کېږي. دغه درجه ته په انگلستان کې (۳rd Class) ویل کېږي. دغه ډګري، د انگلستان په پوهنتونو کې د لېسانس په سویه، لومړنۍ ټیټه ډګري ده. د پوهنتون هغه فارغان چې دغه ډګري، لاسته راوړي، په ډېر مشکل سره د خپل مسلک برابره، ښه وظیفه پیداکولای شي. د دوی پر مخ د نورو لوړو زده کړو دروازه هم په ډېره اندازه سره تړلې ده. دغه محصلین هم له خپلې ډګرۍ څخه خوښحاله نه وي.

۵- پنځمه درجه: (Pass)

دغه د انگلستان په پوهنتونو کې د لېسانس په سویه پنځمه درجه ډګري، شمېرل کېږي. دغه درجه ته په انگلستان کې (Pass) ویل کېږي. دغه ډګري، د انگلستان په پوهنتونو کې د لېسانس په سویه، تر ټولو ټیټه ډګري ده. د پوهنتون هغه فارغان چې دغه ډګري، لاسته راوړي، په ډېر مشکل سره هم د خپل مسلک برابره، ښه وظیفه نشي پیداکولای. د دوی پر مخ د نورو لوړو زده کړو دروازه هم تقریباً ټوله تړلې ده. پخپله محصلین هم، د دغه شاته ډګري، په لاسته راوړلو، ډېر خفه وي.

۶- عادي ډګري: (Ordinary)

دغه شاته ډګري، په ځینو پوهنتونو کې ورکول کېږي. په دغه شاته ډګري کې محصلین، له نورو محصلینو څخه جدا تدریس کېږي، او جدا امتحان لري. د دغه ډول ډګري، اهمیت تر ټولو پورتنیو شهادتنامو څخه ټیټ دی. یعنی، د دغه شاته ډګري، لومړۍ درجه ډګري، د دغو پورتنیو، پنځو ډولو شهادتنامو څخه ټیټه ده.

۷- یوازې یو تصدیق:

دغه تصدیق، هغو محصلینو ته ورکول کېږي، چې هغه له پورتنیو ۶، شهادتنامو، څخه د یوې هم مستحق نه وي. یعنی، یوازې په یو کم تعداد مضامینو کې کامیاب شوی وي. دغه ته په انگلستان کې (Diploma of Higher Education) وايي.

۸- یوازې یو تصدیق:

دغه تصدیق، هغو محصلینو ته ورکول کېږي، چې له پورتنیو اووم تصدیق څخه، هم په کم تعداد مضامینو کې کامیاب شوی وي. دغه ته په انگلستان کې (Certificate of Higher Education) وايي.

د پام وړ ټکي:

کله چې یو څوک د انگلستان له پوهنتونو څخه خپله ډګري یا شهادتنامه تر لاسه کوي، نو هغه زیات مالي توان ته ضرورت لري. په انگلستان کې د کورني محصلینو فیس په اوسط ډول ۹۲۵۰ پونډه تعین شوی دی. البته، تر اوسه د اروپا د اتحاديې د ملکونو د محصلینو فیس هم ۹۲۵۰ پونډه دی. د نورو ملکونو محصلینو ته چې په انگلستان کې

دوی ته، انټرنشنل محصلین وایي، د هغو فیس د انجینرۍ په برخه کې په اوسط ډول له ۱۲۰۰۰ څخه تر ۱۵۰۰۰ پونډو پورې دی. دلته په انگلستان کې د ډېرو کمو محصلینو فیس، د هغوی د کورنیو پذیریه ورکول کېږي، او د زیاتره محصلینو فیس، د یوې ادارې له خوا، د قرضې په ډول ورکول کېږي.

هیله ده، چې د هغو ټولو خلکو څخه، چې په انگلستان کې یې تحصیل کړی، او د انگلستان څخه گران افغانستان ته د کار دپاره ځي، دغه پوښتنه په ډېره جدي توگه ترې وشي، چې دوی کومه درجه ډگري لاسته راوړي ده. د یادولو وړ ده، چې دغه ۶ ډوله شهادتنامې، او ۲ ډوله تصدیقونه، داسې تعبیر نشي، لکه په صنف کې، اول نمره، دوهم نمره، دریم نمره، څلورم نمره، پنځم نمره، او شپږم نمره. نه، داسې نده، دلته دغه شانته اول نمره او دویم نمره نشته، چې فلانی اول نمره او فلانی پنځم نمره شو. دلته کېدای شي، ډېرو محصلینو، دویمه درجه ډگري، او یا ډېرو محصلینو درېیمه درجه ډگري، او یا نورې ډگري، لاسته راوړي وي.

په گران افغانستان کې باید دغې ټکي ته ډېر اهمیت ورنکړل شي، چې فلانی په انگلستان، او فلانی په امریکا، او فلانی په آلمان، او فلانی په کوم بل خارجي ملک کې درس ویلی دی. البته، دغه ټکی ډېر مهم دی، چې دوی کومه درجه شهادتنامه لاسته راوړي ده. د افغانستان خلک باید د چا په انگلسي خبرو کولو خطا نشي. خصوصاً، هغه خلک چې په مهمو دندو گمارل کېږي. یا په بل عبارت، د یوه ملک بې سواده خلک هم، د هغه ملک په ژبه بڼې خبرې کولای شي، او یوازې د ژبې خبرې کول، د یوه چا سواد، او بې سوادې نشي تعینولای.

د یادولو وړ ده، چې الله (ج) مکره، زما هدف د یوه چا توهین کول ندي، او هم زما مقصد لوړو زده کړو ته بې احترامی نده. اما، د افغانستان ټول خلک حق لري، چې له دغه حقیقت څخه خبر شي، او داسې ونه شي، چې د چا حق، پدې خاطر چې فلانی، په خارج کې درس ویلی دی، تر پښو لاندې شي.

نن سبا دغه خبره سمه نده، چې فلانی، په خارج کې درس ویلی دی، نو هغه ته باید حتمي د ښو معاش، او مهمه وظيفه ورکړل شي.

د یادولو وړ ده، چې د عالی تحصیلاتو وزارت باید دغه ټکي ته ډېره پاملرنه وکړي، او دا ځکه، چې د استادۍ دپاره د لومړۍ درجې، او یا د دویمې درجې شهادتنامې نه بغیر، نورې شهادتنامې، هېڅ په نظر کې ونه نیول شي، او دا ځکه، چې استاد، باید په خپل مسلک کې ښه وارد وي.

دا به له انصافه لیرې خبره وي، چې ونه ویل شي، چې د انگلستان په پوهنتونو کې، محصلین ډېر زحمت وباسي، او له دوی څخه، نسبتاً زیاته توقع هم کېږي. دا پدې معنا، چې د لېسانسه، محصلینو څخه، په هر مضمون کې، د علمي تحقیقاتو (ریسرچ) توقع هم کېږي. دوی ټول په آخري کال کې، د نورو مضامینو په شمول یوه پروژه (Project) لري، چې په هغه کې محصلین ډېر زده کړي شیان په عمل کې پیاده کوي. زه غواړم، چې په بله لیکنه کې د هغه په باره کې مکمل معلومات قدرمنو لوستونکو ته وړاندې کړم.

همدارنگه، د ټولو پوهنتونو، هر شی، د یوې صلاحیت لرونکې خپلواکه، حکومتي ادارې، پذیریه څارل کېږي، او هم نیږدې هره ډگري، د یوې بلې مسلکي ادارې له خوا هم تائید او کنترول کېږي.

په پای کې، غواړم چې دغه مهم ټکي ته هم اشاره وکړم، چې تر کومه پورې به مونږه، د نورو لاسته راوړنې، خپلو خلکو ته وړاندې کوو؟! کاشکې، دغه فکر هم ولرو، چې الله (ج) د هغه وخت هم زمونږه په ژوند کې راوړي، چې نور خلک، زمونږه لاسته راوړنې، نورو خلکو ته وړاندې کړي.

زه یو ځل بیا دواړه لاسونه، د الله (ج) لوی او مهربان دربار ته، په ډېره عاجزۍ د دعا دپاره پورته کوم، چې الله (ج) د هغه شانته سوله په افغانستان او ټوله نړۍ کې قاېمه کړي، چې هغه الله (ج) ته مقبوله او منظوره وي. آمین یارب العالمین.

زما اړیکه:

abdullahwardak53@gmail.com

پای